

[Rigmor Christensen.]

misse på grund af smitte med kønssygdom kan jeg også gå ind for; men det undrer mig, at en bestemmelse om kønssygdom så ikke samtidig er bibeholdt i kapitlet om betingelserne for ægteskab. Når man indrømmer skilsmisse på grund af udsættelse for smitte med kønssygdom under ægteskabet, synes jeg også, at en bestemmelse om kønssygdomme burde stå under betingelserne for at indgå ægteskab. Endelig vil jeg sige, at jeg finder, at det er godt, at vi er kommet bort fra den tidligere regel, hvorefter begge ægtefæller skulle være enige for at opnå skilsmisse efter separation i 1½ år, og at hver af dem først kunne forlange skilsmisse efter separation i 2½ år. Jeg synes, 1 år er en udmærket grænse.

Med disse bemærkninger vil jeg udtale håbet om, at vi må få en god og grundig drøftelse i et udvalg.

Poul Dam: Hvis det kun drejede sig om at tage stilling til de ændringer, der her foreslås i ægteskabsloven, kunne jeg i og for sig fatte mig endog overmåde kort. De er, så vidt jeg kan se, i det store og hele alle forbedringer, og dem kunne man altså tiltræde.

Men der er jo hermed lagt op til en principdebat i offentligheden, og så er det vel spørgsmålet, om den lovgivning, der nu foreligger forslag til, er tidssvarende, således som den er udformet. Det er efter min mening langt fra tilfældet. Der trænges, så vidt jeg kan se, til en fundamental nytænkning på dette område. Man må forsøge at betragte denne lovgivning med friske øjne.

Det er heldigt, at juraen bygger på livet, og at livet ikke er tvunget til at bygge på juraen. Den sociologiske kendsgerning på dette felt er jo, at mennesker rent faktisk danner par og familier. Derved opstår der enheder med boligfællesskab, med gensidige hjælpe- og støttefunktioner og med en opdragelsesfunktion, og disse enheder er jo ikke nødvendigvis baseret på en vielsesattest. Enhver ved, at der findes i samfundet ganske mange par og familier, som i alle praktiske henseender svarer til attestfamilierne, men som ikke anerkendes i lovgivningen. Lovgivningen lader simpelt hen, som om disse ting ikke eksisterer eller behandler dem i bisætninger. Man kan selv-

følgelig hævde, at det kun er de mennesker, som har indgået forpligtelserne ved et ægteskab, de forpligtelser, man indgår ved vielsen, som har krav på lovgivningsbeskyttelsen. Men er det ikke noget kortsynet? Og hvis man skal være ærlig, er baggrunden så i virkeligheden ikke, at de dydsrede i samfundet har en vis uvilje mod at øve ret og skel mod de mennesker, som lever på en anden måde end de selv. De ligger, som de har redet, vil man sige, når de ægteskabslignende forhold går i stykker, og så tænker man jo ikke på den svage part i disse forhold — som regel er jo netop disse, som man siger, ikke-legaliserede samlivsforhold sådan, at den ene part er væsentlig svagere end den anden — og man tænker ikke meget på børnene. Fædrenes synder nedarves, og det er der jo nogle der tidligere har ment var en rimelig og god ting.

Tænkte man nu ganske radikalt — altså, jeg mener radikalt i ordets egentlige betydning — så tog man det udgangspunkt, at den ægteskabslov, vi har i samfundet, skal fastslå, at parterne i fast etablerede samlivsforhold beskyttes af loven, navnlig ved at der fastsættes regler for, hvordan man skal forholde sig ved samlivsforholdenes opløsning. Naturligvis vil det typiske samlivsforhold stadig væk være det, som bliver dokumenteret ved en vielsesattest; men der må også knyttes retsbeskyttelse til andre, mindre formaliserede samlivsforhold.

Fru Hanne Budtz var ganske antydningssvis inde på, at man måske kunne tænke sig noget sådant uden dog, forstår jeg, at gå så stærkt ind for det, som jeg gerne vil gøre. Hvordan det rent praktisk kan gøres, kan jeg gå ind på ved anden lejlighed, når der er bedre tid; man kunne tænke sig en eller anden form for ægteskab ved hævnd eller noget i den retning; det er som bekendt ikke nogen nydannelse, men en meget gammel retsform, en middelalderretsform, som jo nok kunne bruges også i vore dage.

Jeg skal derefter opregne enkelte områder i lovforslaget, hvor det efter min mening er forældet. Der er hele forlovelseskapitlet. Det er et hyggeligt relik, ikke mindst for dem af os, der engang har siddet under en manuduktørs vinger og fået terpet alle detaljerne i disse paragraffer ind i hovedet.

Men det bygger jo på et forlovelses-